

Prosjektsøknad: Partssamarbeid om HMS- og sikkerhetskultur i gjenvinningsbransjen

Sammendrag

Norsk Industri, Fellesforbundet, Industri Energi og Norsk Arbeidsmandsforbund søker om støtte til å gjennomføre et fellesprosjekt for å styrke partssamarbeidet i gjenvinningsbransjen innen HMS. Prosjektet skal styrke sentralt og lokalt partssamarbeid, medvirkning og involvering i bedriftene mht. kontinuerlige forbedringsprosesser og skal resultere i nye og konkrete forslag til HMS-tiltak, basert på erfaringene bransjen alt har og det som fremkommer gjennom medvirkningsprosessene i prosjektet.

Gitt tilsagn fra Hovedorganisasjonenes Fellestiltak vil prosjektet gjennomføres i 2022. Budsjett for prosjekter er estimert til totalt 2 00 000 kr., hvorav ~40 % vil dekkes gjennom egeninnsats i bedriftene og organisasjonene som deltar i prosjektet. Kostnadsbudsjettet for prosjektet tar utgangspunkt i fem deltagende bedrifter/anlegg. Rekruttering av bedrifter og anlegg vil gjennomføres på nyåret i 2022. Budsjettet vil måtte justeres iht. det endelige antallet bedrifter/anlegg som ønsker å delta i prosjektet.

Vi søker Hovedorganisasjonenes Fellestiltak om 1 185 000 kr. til samarbeidsprosjektet.

Bakgrunn for prosjektet

Avfalls- og gjenvinningsbransjen sysselsetter i overkant av 10 000 personer og omsetter for ca. 35 mrd. kroner årlig. Norsk Industri organiserer den private delen av gjenvinningsbransjen og innhenter blant annet personskadestatistikk for sine medlemsbedrifter. Statistikken viser at gjenvinningsbransjen ligger noe høyere enn gjennomsnittet av Norsk Industris medlemmer mht. skader med/uten fravær per million arbeidede time. Statistikken viser imidlertid også at bransjen har hatt en positiv utvikling de siste årene og at antallet personskader per million arbeidede time har gått noe ned. Partene i arbeidslivet har et felles mål om å akselerere denne nedgangen for bransjen gjennom partssamarbeid og medvirkning på arbeidsplassen. Målet er at gjenvinningsbransjen minst skal ned på samme nivå som snittet av Norsk Industris rapporterende medlemsbedrifter mht. personskader med/uten fravær.

Prosjektet skal styrke sentralt og lokalt partssamarbeid, medvirkning og involvering i bedriftene mht. kontinuerlige forbedringsprosesser på HMS-området. Videre er det en klar målsetning at prosjektet skal resultere i nye og konkrete forslag til HMS-tiltak, basert på erfaringene bransjen allerede har og det som kommer frem gjennom medvirkningsprosessene i prosjektet. Informasjon og erfaringer skal spres slik at gjenvinningsbransjen som helhet nyter godt av prosjektet. Én av suksessfaktorene vil være at HMS-tiltak som identifiseres vil ha effekt også andre steder enn de anlegg som deltar i prosjektet.

Beskrivelse av prosjektets mål og nytteverdi for søker

Prosjektets mål er:

- Styrke partssamarbeidet gjennom samarbeid om kontinuerlige forbedringer på HMS-området.
- Reduksjon av antallet personskader med/uten fravær i gjenvinningsbedriftene.
- Identifisere risikofaktorer og HMS-tiltak, utover det som allerede er kjent i bedriftene/bransjen.
- Styrke rapportering og læring fra hendelser med risiko for personskader.
- Utarbeidelse av veiledningsmateriell basert på erfaringer fra deltagende bedrifter/anlegg.

Risiko for personskader på arbeidsplass utgjør en fare for arbeidstaker og en kostnad for bedriftene og samfunnet for øvrig. Prosjektet skal bidra til prosesser og tiltak som gir et stadig tryggere arbeidsmiljø i avfalls- og gjenvinningsbransjen. Dette vil igjen bedrer lønnsomheten i bedriftene og skaper en mer utviklende arbeidsplass. Resultatene skal realiseres gjennom samarbeid, involvering og medvirkning.

Nytteverdier av prosjektet er redusert omfang av arbeidsskader, bedre partssamarbeid i bransjen om kontinuerlige forbedringer på HMS-området, styrket HMS-kultur i gjenvinningsbedriftene, herunder styrket samarbeid om oppfølging av forbedringsforslag, samt rapportering og læring fra høy-risiko hendelser. Alle gjenvinningsbedrifter skal drive en kontinuerlig kartlegging av risikofaktorer på sine anlegg, som en del av bedriftenes lovpålagte internkontroll og det systematiske HMS-arbeidet som gjøres. Prosjektet har som mål å nå lengre enn hva som gjøres ved standard HMS-arbeid, eksempelvis å identifisere risikofaktorer utover allerede kjente faktorer. Dette skal realiseres gjennom å iverksette og følge opp prosesser som gir styrket partssamarbeid, medvirkning og engasjement på HMS-området.

Det legges opp til at prosjektet gjennomføres gjennom:

- Ett forprosjekt for å rekruttere deltagerbedrifter
- Gjennomføring av et hovedprosjekt ved om lag fem gjenvinningsanlegg i Norge
- Utarbeidelse av veiledningsmaterieill basert på erfaringer fra hovedprosjektet
- Arrangering av felles avslutningskonferanse

Beskrivelse av aktiviteter, tiltak og medvirkningsmetoder

Rekruttering av deltagende bedrifter

Rekruttering av bedrifter som kan medvirke i prosjektet vil ta utgangspunkt i Norsk Industris fagutvalg for gjenvinning, der ni av Norges største avfalls- og gjenvinningsbedrifter deltar¹. Det vil være aktuelt å invitere flere avfalls- og gjenvinningsbedrifter til å delta i prosjektet. Rekruttering av bedrifter til å delta vil gjøres i samarbeid mellom Fellesforbundet, Industri Energi og Norsk Arbeidsmandsforbund, som alle organiserer arbeidstagere i avfalls- og gjenvinningsbransjen, og Norsk Industri. Det vil organiseres en digital fellessamling for å informere om formål og muligheter ved å delta i prosjektet.

Målgruppe for en slik digital fellessamling er ledere, tillitsvalgte og andre nøkkelpersoner – både sentralt og lokalt. Avgjørelse om videre deltagelse i prosjektet vil tas av ledelse og fagforeninger i bedriftene i fellesskap – både sentralt og lokalt. Norsk Industri, Fellesforbundet, Industri Energi og Norsk Arbeidsmandsforbund vil kunne bidra som diskusjonspartnere i prosessene der det er ønskelig.

Aktiviteter:

- Gjennomføring av digital fellessamling med informasjon om prosjektet
- Sentral og lokal beslutningsprosess om deltagelse mellom partene i bedriftene/på anleggene.

Gjennomføring av et hovedprosjekt ved gjenvinningsanlegg

Basert på beslutning om deltagelse i den enkelte bedrift og på det enkelte anlegg, vil det legges til rette for samarbeid mellom partene om kartlegging av de viktigste risikofaktorene for personskader på det enkelte anlegg og tiltak for å kontinuerlig redusere risikoene. Det vil leies inn en egen prosjektleder til å foreta en kartlegging av risikofaktorer og fasilitere diskusjoner mellom tillitsvalgte, verneombud, ansatte og ledelse på gjenvinningsanlegg mht. risikoreduserende tiltak. Både "straktiltak" som kan iverksettes på kort sikt og tiltak som bygger en sterkere HMS- og sikkerhetskultur på anleggene og i bedriftene over lengre tid vil være aktuelle. Partssamarbeidet vil kunne bygge på allerede iverksatte aktiviteter i bedriftene og eksisterende internkontroll, kvalitetssystemer og rutiner. Men, det er et klart mål at partsamarbeidet og prosessene som igangsettes skal resultere i ny kunnskap om risikofaktorer og HMS-tiltak utover det som ville kunne vært forventet gjennom bedriftenes normale HMS-arbeid.

¹ <https://www.norskindustri.no/om-norsk-industri/fagutvalg/utvalg-for-gjenvinning/>

Det vil være aktuelt å skjele til erfaringer fra tidligere høy-risikohendelser fra gjenvinningsbransjen. Gjenvinningsbedriftene i Norsk Industri har i flere år rapportert inn høyrisiko-hendelser og læringspunkter fra hendelsene. Denne rapporteringen er nå integrert en ny database for rapportering av læring fra høy-risikohendelser fra alle industribransjene i Norsk Industri. Disse erfaringene kan også danne grunnlag for diskusjoner om aktuelle tiltak mellom ledelse, HMS-ansvarlige, tillitsvalgte og verneombud i bedriftene. Det er også utarbeidet enkelte veiledere som kan være aktuelle som grunnlag for diskusjonene, f.eks. Norsk Industris veileder om arbeid i høyden ved innsamling av avfall.²

Det legges opp til at det etableres en styringsgruppe for prosjektet i hver bedrift, som involverer ledelse, tillitsvalgte og verneombud. Det sikrer en formell forankring av samarbeidet. Det kan også være aktuelt å involvere andre ansatte i en styringsgruppe, for eksempel ansatte-representanter som er tilknyttet de deler av produksjonen som det velges å vektlegge i den enkelte bedrift/enkelte anlegg.

Aktiviteter:

- Digitalt oppstartsmøte med deltagende bedrifter (ledelse, tillitsvalgte og verneombud).
- Styrke partssamarbeid mht. identifisering av risikofaktorer mht. HMS og personskader.
- Styrke partssamarbeid for oppfølging av forbedringsforslag innen HMS, herunder forbedre rutiner.
- Diskusjon mellom partene lokalt om mulige risikoreduserende tiltak - på kort og lang sikt.
- Erfaringsoverføring mellom anleggene, f.eks. ved gjennomføring av en erfaringsssamling.

Utarbeidelse av veiledningsmateriell basert på erfaringer fra hovedprosjektet.

Basert på erfaringene fra partsarbeidet lokalt og sentralt skal det utarbeides en veileder med beskrivelse av risikoreduserende tiltak mht. personskader. Veilederen vil utarbeides av prosjektleder i samarbeid med Fellesforbundet, Industri Energi og Norsk Arbeidsmandsforbund og Norsk Industri. En slik veileder vil også kunne trekke på tidligere høy-risikohendelser fra bransjen som er innrapportert til Norsk Industri. Veilederen skal legge vekt på hvordan medvirkning og samarbeid på arbeidsplass kan bidra til å styrke HMS- og sikkerhetskulturen i bransjen og metodikk for å rapportere og lære fra hendelser med risiko for personskader, både fra gjenvinningsbransjen og fra andre industribransjer. Veilederen skal utformes med hensikt å kunne tas i bruk for å styrke gjenvinningsbedriftenes kontinuerlige forbedringsarbeid mht. å redusere omfanget av personskader. Dette innebærer rutiner for innrapportering av hendelser med risiko for personskade og metode for å lære fra slike hendelser.

Aktiviteter:

- Utarbeidelse av veileder for god HMS- og sikkerhetskultur i gjenvinningsbransjen, herunder råd knyttet til involvering av tillitsvalgte og verneombud i de kontinuerlige forbedringsprosessene.

Arrangering av felles avslutningskonferanse

Ved prosjektslutt vil det arrangeres en felles avslutningskonferanse, med presentasjon av erfaringer og veiledningsmateriell. Det vil søkes omtale i bransjeblader som Kretsløpet, avfallsbransjen.no, etc. Veiledningsmateriell og resultater fra prosjektet vil gjøres tilgjengelig på organisasjonenes nettsider.

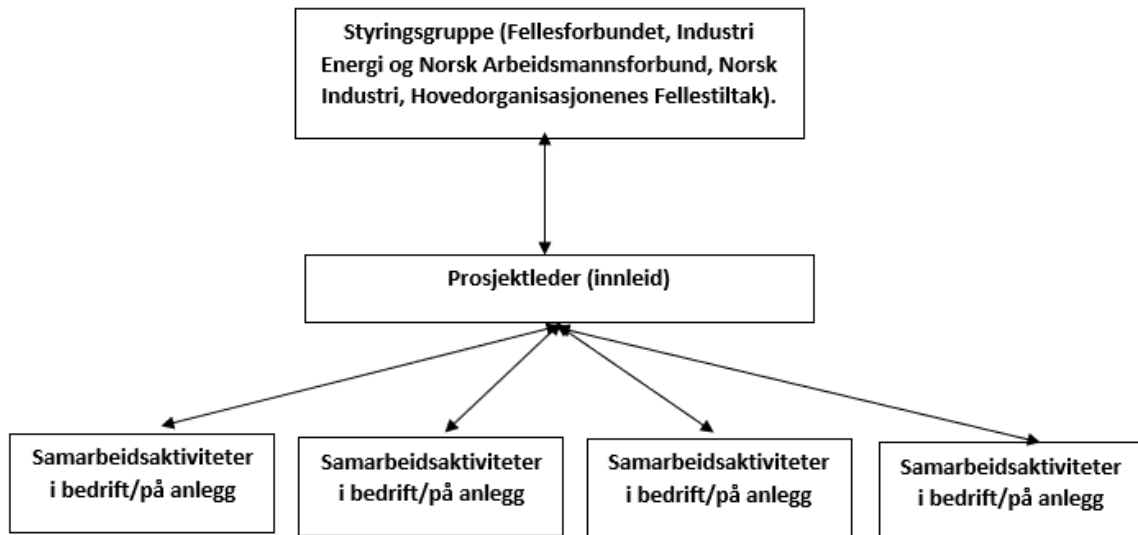
Organisering av prosjektet (styringsgruppe, prosjektledelse)

Det vil etableres en styringsgruppe bestående av Fellesforbundet, Industri Energi og Norsk Arbeidsmandsforbund, Norsk Industri og Hovedorganisasjonenes Fellestiltak. Prosjektledelse vil leies inn fra eksternt firma. Valg av prosjektleder vil baseres på gjennomføring av en enkel konkurranse om oppdraget. Prosjektets styringsgruppe vil utarbeide tildelingskriterier for valg av prosjektleder. Erfaring

² <https://www.norskindustri.no/bransjer/gjenvinning/aktuelt/bransjeveiledning-arbeid-i-hoyden-ved-innsamling-og-transport-av-avfall/>

fra tilsvarende prosjekter og kompetanse mht. å sikre god medvirkning, er eksempler på kriterier som vil brukes ved vurdering av person/selskap til å stå for prosjektgjennomføringen, i tillegg til tilbudt pris.

Figuren nedenfor viser tenkt prosjektorganisering.

Figur 1: Prosjektorganisering

Erfaringer fra prosjektet vil diskuteres i relevante fora innen Fellesforbundet, Industri Energi og Norsk Arbeidsmannsforbund og Norsk Industri. Eksempler på slike fora kan være Norsk Industris utvalg for gjenvinning, Norsk Industris arbeidsgiverforum for gjenvinningsbransjen, Norsk Industris faggruppe for HMS og de relevante bransjerådene i Fellesforbundet, Industri Energi og Norsk Arbeidsmannsforbund.

Bedriftsportefølje (bransje- og flerbedriftsprosjekter)

Prosjektet gjennomføres i nettverk der flere bedrifter i avfalls- og gjenvinningsbransjen deltar. Utgangspunktet vil være bedriftenes som deltar i Norsk Industris utvalg for gjenvinning, men det vil være åpent for alle om ønsker å delta, forutsatt at det er enighet som dette mellom ledelse og tillitsvalgte i virksomhetene. Dersom det skulle være over fem anlegg som ønsker å delta i prosjektet vil det bli nødvendig å foreta en utvelgelse basert på at flest mulig bedrifter skal gis mulighet til å delta.

Fremdriftsplan med tidsangivelser og delmål

Del 1: Rekruttering av bedrifter og anlegg

- Januar 2022: Gjennomføring av digital fellessamling med informasjon om prosjektsøknaden.
- Februar - Mars 2022: Sentral og lokal beslutningsprosess om deltagelse i bedrift/på anlegg.

Gitt tilstrekkelig interesse for deltagelse hos partene sentralt og lokalt i gjenvinningsbedriftene, samt tilsagn på finansiering fra Hovedorganisasjonenes Fellestiltak vil prosjektets del 2 til 4 gjennomføres.

Del 2: Gjennomføring av hovedprosjekt

- April - Juni 2022: Kartlegging av risikofaktorer mht. HMS og personskader i bedriftene.
- Juli - Oktober 2022: Diskusjon mellom partene lokalt om mulige risikoreducerende tiltak.

- September: Gjennomføring av digital erfaringssamling med deltagende bedrifter.

Del 3: Utarbeidelse av veiledningsmateriell

- November 2022: Utarbeidelse av veileder: God HMS- og sikkerhetskultur i gjenvinningsbransjen.
 - Råd og tips om organisering og utviklingen av HMS-arbeidet i bedriften, herunder involvering av tillitsvalgte og verneombud i de kontinuerlige forbedringsprosessene.
 - Informasjon om identifiserte risikofaktorer og anbefalte HMS-tiltak på anleggene lokalt.

Del 4: Felles avslutningskonferanse

- Desember 2022: Felles avslutningskonferanse. Publisering av veiledningsmateriell.

Kostnadsbudsjett

Kostnadsbudsjettet for prosjektet tar utgangspunkt i fem deltagende bedrifter/anlegg. Budsjettet vil måtte justeres ved oppstart av hovedprosjekt iht. det endelige antallet deltagende bedrifter/anlegg.

Det er grovt anslått at prosjektdeltagelse ved et anlegg vil medføre en arbeidsbelastning på 130 timer i bedriftene. For de medvirkende organisasjonene anslås det en arbeidsbelastning på 65 timer i 2022. Fordelingen av arbeidsbelastningen per organisasjon vil avhenge av hvilke bedrifter og anlegg som ønsker å delta i prosjektet og vil justeres iht. dette, da det varierer hvor arbeidstagerne er organisert.

Det anslås en kostnad til ekstern prosjektleder på 1 000 000 kr. Dette er grovt estimert ut fra en kostnad på 156 250 kr. per deltagende bedrift, samt 218 750 kr. til utarbeidelse av veiledningsmateriell basert på resultatene fra prosessene som gjennomføres i deltagende bedrifter/anlegg. Det gjøres oppmerksom på at alle kostnader til ekstern prosjektleder i budsjettet er estimert inkludert MVA.

Timesats er anslått til ~1,2 promille av brutto årslønn. For enkelhets skyld er det tatt utgangspunkt i en gjennomsnittlig årslønn på ~580 000 kr. i deltagende bedrifter og på ~830 000 kr. i organisasjonene.

Det er også anslått reisekostnader på kr. 185 000 ila. prosjektperioden. Organisasjonene og bedriftene ser for seg å bære egne reisekostnader, mens innleid prosjektleder vil få dekket sine reisekostnader.

I tillegg er det anslått en kostnad på kr. 100 000,- til å arrangere en avslutningskonferanse (del 4).

Rapportering til Hovedorganisasjonenes Fellestiltak vil ta høyde for delvis MVA-refusjon på MVA-belagte tjenester. Dette betyr at prosjektets reelle kostnader trolig vil bli noe lavere enn budsjettet.

Tabell 1: Kostnadsbudsjett (alle kostnader inkl. MVA)

Organisasjon/Bedrift	Antall timer - egeninnsats	Anslått timesats	Anslått kostnad
Norsk Industri	65	1000,-	65 000,-
Industri Energi	65	1000,-	65 000,-
Fellesforbundet	65	1000,-	65 000,-
Norsk Arbeidsmandsforbund	65	1000,-	65 000,-
Bedrift/Anlegg 1	130	700,-	91 000,-
Bedrift/Anlegg 2	130	700,-	91 000,-
Bedrift/Anlegg 3	130	700,-	91 000,-
Bedrift/Anlegg 4	130	700,-	91 000,-

Bedrift/Anlegg 5	130	700,-	91 000,-
Innleid prosjektleder			1 000 000,-
Reisekostnader prosjektdeltagere			100 000,-
Reisekostnader Innleid prosjektleder			85 000,-
Avslutningskonferanse			100 000,-
Totale kostnader			2 000 000,-

Kostnadsbudsjettet inkluderer ikke prosjektets del 1, som kun har til formål å rekruttere bedrifter/ anlegg til å delta i hovedprosjektet. Partene vil gjennomføre del 1 som del av sin ordinære virksomhet.

Finansieringsplan

Prosjektet er tenkt finansiert på følgende måte:

- Deltagende bedrifter/organisasjoner dekker egne kostnader (egeninnsats)
- Hovedorganisasjonenes Fellestiltak dekker kostnader ved innleid prosjektleder, herunder utarbeidelse av veiledningsmateriell basert på prosjektets resultater og reisekostnader.
- Hovedorganisasjonenes Fellestiltak dekker kostnader ved prosjektets avslutningskonferanse

Tabell 2: Finansieringsplan

Kostnad	Sum	Finansieringskilde	Andel egenfinansiering
Arbeidsinnsats organisasjoner	260 000,-	Egeninnsats	100 %
Arbeidsinnsats bedrifter/anlegg	455 000,-	Egeninnsats	100 %
Reisekostnader organisasjoner/bedrifter	100 000,-	Egeninnsats	100 %
Innleid prosjektleder	1 000 000,-	HF	-
Reisekostnader Innleid prosjektleder	85 000,-	HF	-
Avslutningskonferanse	100 000,-	HF	-
Totalt	2 000 000		~ 40 %

Vi søker Hovedorganisasjonenes Fellestiltak om 1 185 000 kr. til gjennomføring av prosjektet.

Vi ser frem til behandling av vår søknad.

Med vennlig hilsen

Norsk Industri

Fellesforbundet

Industri Energi

Norsk Arbeidsmandsforbund

Gunnar Grini
Bransjesjef

Jørgen Kaurin
Rådgiver

Henrik Fjeldsbø
Forbundssekretær

Arne Presterud
Forbundssekretær